

Handläggare

Ingela Kvist
Telefon: 08-508 20 071
Cecilia Jeppsson
Telefon: 08-508 20 606

Till

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
2020-08-27

**Uppföljning inom socialpsykiatri - Dalens och Hagsätra
gruppboendestäder**

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner rapporten.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör

Veronica Starck
Avdelningschef

Sammanfattning

Gruppboendestäder är en boendeform för vuxna med psykisk funktionsnedsättning eller psykisk ohälsa. De boende har tillgång till personal dygnet runt så att de kan få stöd när de behöver det. Aktiviteter och stöd erbjuds för att de boende ska stärkas i att hantera sitt vardagsliv i och utanför hemmet.

Dalens gruppboendestad och Hagsätra gruppboendestad drivs på intraprenad sedan 1 mars 2017. Förvaltningen bedömer att Egen regi bedriver en bra verksamhet till största del enligt gällande överenskommelse och anbud men det finns vissa brister. Avvikelserna handlar främst om städning av lokaler, värdegrundsarbetet och samverkan. Det finns även vissa behov av utveckling gällande ledningssystemet och den sociala dokumentationen.

Bakgrund/Ärendet

Årlig uppföljning av avtal och överenskommelse genomfördes i maj 2020 av verksamhetscontroller SoL/LSS. Uppföljningen har skett genom en särskilt framtagen mall utifrån förfrågningsunderlag, anbud och överenskommelse samt genom intervju med ledning och personal och granskning av dokumentation.

Fakta om enheten

Verksamhet	Hagsätra och Dalens gruppbostad Egen regi.
Driftsform	Intraprenad 2017-03-01 till och med 2022-02-28. Om parterna är överens kan överenskommelsen förlängas på samma villkor i 2 + 2 år.
Inriktning	Personer med psykisk funktionsnedsättning
Antal platser	Totalt: 22 platser. Dalens gruppbostad 8 platser och Hagsätra gruppbostad 14 platser.

Uppföljningen

Förvaltningen bedömer att Utförarenheten för socialpsykiatri bedriver Hagsätra- och Dalens gruppbostad inom verksamhetsområdet socialpsykiatri till största del i enlighet med gällande överenskommelse och anbud.

Hagsätra gruppbostadens ordinarie lokaler genomgår en renovering och brukarna flyttade vid årsskiftet 2019/2020 till tillfälliga lokaler inom Årsta vård- och omsorgsboende. En tillförordnad verksamhetschef har tillsatts under pågående omorganisation inom Avdelning social omsorg vuxen.

Verksamheterna har ett årshjul för egenkontroller och genomför riskanalyser i syfte att förekomma oönskade händelser och konsekvenser av dem. En tydlig avvikelshantering finns och resultaten används för att utveckla verksamhetens rutiner. Det finns vissa områden som behöver utvecklas när det gäller ledningssystemet.

På Hagsätra gruppbostad uppmärksammades under 2019 att förändringar behövde göras rörande arbetssättet med brukarna. Ett förbättringsarbete har inletts för att utbilda personal och strukturera upp arbetet, med team möten som en central del i verksamheten. Två personer har genomgått kompetensutveckling i pedagogiskt förhållnings- och arbetssätt för att så småningom i sin tur kunna utbilda all personal på gruppbostäderna. För att säkra personalens kompetens har verksamheterna en plan för personalförsörjning och kompetensutveckling som motsvarar verksamhetens behov. De senaste två åren har stora satsningar gjorts gällande utbildning. Några utbildningar som personal genomgått är Lågaffektivt Bemötande (LAB), Pedagogiskt Förhållnings- och Arbetssätt (PFA), Kognitiv Beteende Terapi (KBT) och Ett Självständigt Liv (ESL).

Genomförandeplanerna är individuellt utformade och tillgängliga för personalen. Den löpande sociala dokumentationen är i huvudsak

tillräcklig och väsentlig men egenkontroll har påvisat vissa brister som verksamheterna behöver arbeta med. Ett stödmaterial för den sociala dokumentationen har arbetats fram inom socialpsykiatrins egen regi. Hälso- och sjukvårdsdokumentationen är tillräcklig och väsentlig.

Det finns värdegrundscoacher på gruppbestäderna. Verksamheterna arbetar aktivt med värdegrundsfrågor och har tagit fram material som tydliggör arbetet. Gruppbestäderna arbetar utifrån ledorden ”kunskap, delaktighet och hopp” samt enligt metoden Ett Självständigt Liv (ESL).

Gruppbestäderna har tillgång till terapihund som används vid promenader och aktiviteter. Användandet av terapihund har visat på flertalet positiva effekter som ökad fysisk och psykisk hälsa, utvecklad social förmåga samt deltagande i samhället. Utföraren har även observerat att brukarna på Hagsätra gruppbestad generellt trivs bra efter flytten till Årsta vård- och omsorgsboende samt att intresset för utevistelse har ökat.

Enheterna har aktivitetsplaner för att säkerställa att brukarna erbjuds och motiveras till att ta del av aktiviteter och kulturutbud. Särskilt fokus ligger på hälso- och friskvårdsaktiviteter. Det finns tillgång till Ipad som underlättar och möjliggör delaktighet.

Aktivitetsombud och kostombud finns på enheterna. Vid Dalens gruppbestad är brukarna delaktiga i att ta fram matsedel. Nytt från föregående avtalsuppföljning är att Hagsätra gruppbestad beställer mat från Dafgård. Enligt utföraren har gynnsamma effekter på enskilda individers hälsa kunnat påvisas sedan Dafgård har anlitats som matleverantör.

Utvecklingsområden

Vid avtalsuppföljningen 2020 har några utvecklingsområden identifierats på Hagsätra- och Dalens gruppbestäder.

Verksamheterna har inlett ett förbättringsarbete. En åtgärdsplan finns och kommer att följas upp under året.

- Samtliga brukare har inte aktuell genomförandeplan utifrån senaste beställning. Genomförandeplaner behöver följas upp. Den löpande dokumentationen kan utvecklas. (2.10 Överenskommelse avseende driften av Hagsätra- och Dalens gruppbestäder)
- Utrymningsövningar har inte genomförts. (2.50)
- Rutinen för egenkontroller gällande livsmedel och livsmedelshygien på Hagsätra gruppbestad har inte följts. (2.21)

- Arbetsätt för att säkerställa att städning genomförs i brukares lägenheter på Hagsätra gruppbofastad behöver förbättras. (2.22)
- Synpunkts- och klagomålshanteringen behöver förtydligas så att rutinen efterföljs och synpunkter och klagomål dokumenteras i högre utsträckning. (3.2)
- Riskanalyser är en del av det systematiska förbättringsarbetet och behöver göras inför förändringar i verksamheten. (3.2)

Utvecklingsområden för åtaganden som gett mervärde

- Värdegrundsarbetet har inte tagits upp med brukarna tre gånger per år i samband med att genomförandeplanerna skulle ha uppdaterats. (4.1)
- Handledning genomförs inte varannan vecka på Dalens gruppbofastad. (4.1)
- Närstående har inte bjudits in till referensgrupp med fokus på utförarens värdegrund två gånger per år. (4.1)
- Samverkan med intresseorganisationer 2 gånger per år har inte skett. (4.2)
- Regelbunden samverkan med brukarorganisationer har inte skett. (4.2)

Brukarundersökning 2019

Dalens gruppbofastad har inte fått något resultat från brukarundersökningen. Hagsätra gruppbofastad har fått ett lägre resultat på flertalet frågor mot tidigare år, och i jämförelse med staden. Hagsätra gruppbofastad arbetar med resultatet av brukarundersökningen genom en upprättad åtgärdsplan på enheten. Några av de frågor som har fått ett lägre resultat sedan föregående år är nöjdhet och inflytande över stödet. Tillit till personalen och personalens förmåga att främja självständighet har även ett minskat resultat. Den totala nöjdheten på Hagsätra gruppbofastad har dock ökat sedan föregående år, och ligger över stadens snitt.

Synpunkter och klagomål och avvikelshantering

Dalens gruppbofastad har redovisat fyra stycken synpunkter och klagomål. Dessa handlade huvudsakligen om förändrade arbetsätt i samband med Covid-19 och hanterades vid personalmöten och förändringar gjordes som bedömdes säkra ur smittskyddssynpunkt.

Hagsätra gruppbofastad har redovisat åtta stycken synpunkter och klagomål från de senaste 12 månaderna. Några av synpunkterna/klagomålen handlade om felaktigt utförd insats, bemötande, bristande städning och förkomna ågodelar.

Synpunkterna och klagomålen har hanterats genom att de har lyfts på arbetsplatsträffar, vid handledning och samtal har genomförts med berörda. Två stycken Lex Sarah har rapporterats, och Lex Sarah rapport rörande bristande städning har bedömts vara ett missförhållande. Verksamheten har upprättat en handlingsplan och sett över rutiner och arbetssätt.

Individuppföljning

Stadens bedömningsinstrument DUR (utredningsmetod för Dokumentation, Utvärdering och Resultat) som biståndshandläggarna använder kan i dagsläget inte ge oss rapporter med ett samlat resultat av de individuppföljningar som genomförs. Därför kan förvaltningen inte redovisa detta.

Jämställdhetsanalys

Gruppbestäderna har tidigare år genomfört en jämställdhetsanalys och genom en framtagen handlingsplan lägger gruppbestäderna fokus på frågan om trygghet. På dagordning för brukarmötena finns en punkt för jämställdhet med fokus på trygghet. Frågan hålls levande på APT, och genom diskussioner i arbetet. I genomförandeplanerna fångas behovet upp gällande ledsagning i den yttre miljön för ökad upplevelse av trygghet. Viktig Intressant Person (VIP) är ett våldsförebyggande program med könsuppdelade gruppsammankomster. Verksamheterna kommer att fortsätta att erbjuda brukare att delta i grupperna.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har beretts inom avdelning Social omsorg vuxen. Stadsdelsnämndens råd för funktionshinderfrågor är inställda i augusti på grund av pågående pandemi.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd att godkänna rapporten.